

Program centra pre deti a rodiny SLON, Šarišské Michaľany

V Šarišských Michaľanoch 1.1.2019

Program Centra je vypracovaný na základe Zákona č. 305/2005 Z. z. Zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej zákon) a Vyhlášky č. 103/2018 Z. z. vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

1. Kontaktná adresa

Sídlo : Centrum pre deti a rodinu Slon, Kpt. Nálepku 45/22, Šarišské Michaľany
Telefón : 051/2433001
Email : detskydomovslon@gmail.com

2. Adresy miest vykonávania opatrení

Hlavná budova : kpt. Nálepku 45/22, Šarišské Michaľany (THP zamestnanci a jedna SUS do 31. januára 2019)

1. Rodinné domy : Kvetná 6, Prešov
Družstevná 1, Prešov
Jesenského 29, Sabinov
Štúrova 1, Lipany

Profesionálne náhradné rodiny (PNR), vykonávajúce starostlivosť v mieste svojho trvalého bydliska.

3. Účel centra

Centrum pre **deti a rodiny** je zriadené na účel vykonávania

- a) opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia (ďalej len „pobytové opatrenie súdu“)
- b) výchovných opatrení podľa § 12 ods. 1 písm. b) a d) zákona, výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu, povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia podľa osobitného predpisu alebo neodkladných opatrení, ktorými je uložená takáto povinnosť (ďalej len „ambulantné výchovné opatrenie“),
§ d zákona - nevykonávame
- c) opatrení na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania
 1. krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí,
 2. porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch,

4. Druh vykonávaných opatrení

Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou pre :

- dieťa vo veku od 0 do 25 rokov na základe rozhodnutia súdu /pobytové opatrenie súdu o:
 - a/ nariadení ústavnej starostlivosti,

- b/ nariadení neodkladného opatrenia,
- c/ uložení výchovného opatrenia,

Centrum vykonáva pobytové oparenie súdu v:

- a/ *profesionálnej náhradnej rodine*, ktorá poskytuje starostlivosť ustanovenému počtu detí a mladých dospelých v rodinnom dome alebo v byte, ktorého je profesionálny náhradný rodič vlastníkom, spoluvlastníkom, nájomcom alebo spoločným nájomcom,
- b/ *samostatne usporiadaných skupinách* zriadených v rodinnom dome, byte alebo v ďalšej budove centra so samostatným stravovaním, hospodárením a vyčleneným rozpočtom, v ustanovenom počte samostatne usporiadaných skupín a s ustanoveným počtom detí a mladých dospelých v samostatne usporiadanej skupine.

Centrum vykonáva opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou pre:

- a) dieťa
- na základe písomnej dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa,
- b) rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa.
- c) mladého dospelého po ukončení náhradnej starostlivosti.

Centrum vykonáva opatrenia ambulantnou alebo terénnou formou zamerané na:

- a/ opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových situáciách
- b/ prispôsobenie sa novej situácii
- c/ sanáciu rodiny
- d/ podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností,
- e/ sociálne poradenstvo mladým dospelým

Ak je na dosiahnutie účelu vykonávania opatrení pobytovou formou potrebné vykonávať opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou, centrum bude tieto opatrenia vykonávať v rámci vykonávania opatrení pobytovou formou.

5. Forma vykonávania opatrení

Centrum vykonáva opatrenia podľa účelu, na ktorý bolo zriadené,

- a) pobytovou formou (§ 45, ods. 1 písm. a) zákona
sa bude vykonávať výkon rozhodnutí pre deti na základe rozhodnutia súdu, neodkladného opatrenia a na základe výchovného opatrenia.

Ďalšie pobytové formy sú určené pre dohodu o pobyte dieťaťa, dohodu mladého dospelého a dohodu na krátkodobý pobyt rodičov (§46, ods. 11 a ods. 12)

b) ambulatnou formou (§ 45, ods. 1 písm. c) zákona

prostredníctvom **dvoch ambulancií**. Jedna so sídlom v Prešove a personálnym obsadením v podobe 2 psychológov, 2 sociálnych pracovníkov a 2 asistentov sociálnej práce. Druhá ambulancii má sídlo v Sabinove v zložení 1 psychológ, 1 sociálny pracovník a 1 asistent sociálnej práce.

Tieto ambulancie vykonávajú nasledujúce opatrenia :

- § 73 ods. 6 písm.b) vykonávanie opatrení podľa § 11 ods. 2 a 3 na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin dieťaťa
- opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových/rozchodových situáciách - §11 ods.2
- odborné metódy práce na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa - §11 ods.3 písm.b) bod 2
- odborné metódy práce na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch - § 11 ods. 3 písm. a), písm. b) bod 3
- odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností - § 11 ods. 3 písm. b) bod 4
- odborné metódy na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny - §11 ods.3 písm. b) bod 5
- § 73 ods 6 písm c) vykonávanie ambulatných výchovných opatrení
- uloženie maloletému dieťaťu alebo jeho rodičom povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu - § 37 ods. 2 písm. d) zákona o rodine
- vykonávanie povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovné opatrenie - § 37 ods. 4 zákona o rodine

c) terénnou formou (§ 45, ods. 1 písm. c) zákona

6. Opis cieľovej skupiny centra

Cieľovou skupinou centra sú :

a/ deti na základe súdneho rozhodnutia a deti na základe výchovného opatrenia (ambulantná forma)

b/ rodiny v rozvodovom konaní – ambulatná forma

c/ mladí dospelí

Región : pre občanov Slovenskej republiky prioritne z prešovského kraja.

Klientami centra sú:

a) deti na základe rozhodnutia súdu o (**pobytové opatrenie súdu**) :

- nariadení ústavnej starostlivosti
- nariadení neodkladného opatrenia
- uložení výchovného opatrenia

Centrum vykonáva pobytové opatrenie súdu v :

- A. **profesionálnej náhradnej rodine** – dieťa do šiestich rokov veku musí byť najneskôr do štyroch týždňov od prijatia do centra zaradené do PNR okrem dieťaťa,
 - a) ktorého zdravotný stav vyžaduje osobitnú starostlivosť,
 - b) ktoré je umiestnené na základe rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia,
 - c) z dôvodu zachovania súrodeneckých väzieb
- B. **samostatne usporiadaných skupinách** – zriadených v rodinnom dome, so samostatným stravovaním, hospodárením a vyčleneným rozpočtom a s ustanoveným počtom detí a MD
- C. **v samostatnej skupine pre MD** - mladý dospelý po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti - na základe dohody s MD

Centrum ponúka služby ambulatnou formou alebo terénnou formou pre klientov:

- a) dieťa (v zmysle § 59 ods. 1 písm a) bod 1) zákona
- b) rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,
- c) poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení pobytovej formy starostlivosti

Centrum vykonáva opatrenia ambulatnou formou alebo terénnou formou (v zmysle § 73 ods. 6),

- vykonávanie opatrení podľa § 11 ods. 2 a 3, na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin dieťaťa,

Opatrenia pre deti a rodičov v rozvodových/rozchodových situáciách

- a) dieťaťu a jeho rodičom poskytnúť alebo sprostredkovať sociálne poradenstvo,
 - b) rodičom dieťaťa odporučiť psychologickú pomoc v záujme predchádzania nepriaznivým vplyvom rozvodu na dieťa,
 - c) dieťaťu poskytnúť alebo zabezpečiť potrebnú psychologickú pomoc aj po rozvode,
- Opatrenia pre dieťa, rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa - podľa § 11 ods. 3, písm. b) – odborných metód na
- prispôsobenie sa novej situácii v prostredí podľa § 4 ods. 1 písm. a) a b),
 - úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa,
 - podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností

7. Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre

V centre sa nevykonávajú opatrenia pobytovou formou pre dieťa na základe dohody podľa § 47 a § 48 (dobrovoľné pobyty).

Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre v zmysle § 59 /ambulantná a terénna forma/

a/ ak rodič dieťaťa, alebo osoba ktorá sa osobne o dieťa stará, sa nedohodnú na základe písomnej dohody s centrom, na podmienkach vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou

b/ dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení ambulantnou alebo terénnou formou centra sú aj:

- klient je pod vplyvom alkoholu alebo iných návykových (psychotropných) látok,
- akútne infekčné ochorenia klienta,
- dekompenzácia psychického stavu /akútny stav u psychiatrického klienta/,
- a iné, čo by ovplyvňovalo spoluprácu v rámci plánovaných aktivít.

Centrum so súhlasom orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately skončí vykonávanie opatrení podľa odseku 1 písm. a) prvého bodu a písm. b) až d), ak rodič dieťaťa, osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, dieťa alebo plnoletá fyzická osoba nespolupracuje s centrom.

a/ špecializujeme sa na prácu s deťmi s nariadenou ústavnou starostlivosťou.

b/ nepracujeme s deťmi, ktoré si vyžadujú osobitnú zdravotnícku a medicínsku starostlivosť, deti s ŤZP, ktoré nie je možné z uvedených dôvodov integrovať do samostatných usporiadaných skupín

c/ nepracujeme s deťmi s poruchami správania v dôsledku závislostí.

d/ nepracujeme s deťmi s kriminálnou činnosťou.

e/ nepracujeme s maloletými bez sprievodu

f/ nepracujeme s maloletými matkami

8. Celkový počet miest v centre

RD Štúrova 1 , Lipany	samostatná usporiadaná skupina	10 miest (8 miest VRS a 2 miesta DPD)
Skupina mladých dospelých	samostatná usporiadaná skupina	6 miest
RD Kvetná 6, Prešov	samostatná usporiadaná skupina	10 miest (8 miest VRS a 2 miesta DPD)
RD Družstevná 1	samostatná usporiadaná skupina	10 miest (8 miest VRS a 2 miesta DPD)
RD Jesenského 29, Sabinov	samostatná usporiadaná skupina	10 miest (8 miest VRS a 2 miesta DPD)
Profesionálne náhradné rodiny (PNR)		20 miest
Spolu		66 miest (52 VRS, 8 DPD, 6 MD)

Dieťa je umiestňované prednostne do PNR. V PNR sa stretávajú so svojimi rodičmi a príbuznými mimo bydliska PNR. Vyberá sa spoločne s odborným tímom a PNR čo najvhodnejšie miesto na stretnutie. Budova niektorého RD, detské ihrisko, spoločný výlet, reštaurácia, park a podobne.

V kmeňovej budove centra je poskytovaná odborná pomoc rodine terénou, ambulantnou alebo aj pobytovou formou. Tu sídli jedna samostatná usporiadaná skupina a administratíva.

Súrodenci pri vyňatí z pôvodného rodinného zázemia sú umiestňovaní do jedného zariadenia. Môže sa stať, že pri vykonávaní rôznych opatrní SPODaSK (pestúnska starostlivosť, náhradná osobná starostlivosť, adopcia) v jednej súrodeneckej skupine, centrum udržiava a pestuje kontakty medzi jednotlivými súrodencami, pokiaľ si to súrodenci a príbuzní želajú a nebránia tomu zákonné prekážky (policiajné vyšetrenie, väzba).

9. Opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra

Kmeňová budova Šarišské Michaľany - v kmeňovej budove sú vytvorené podmienky pre jednu samostatne hospodáriacu skupinu detí a jednu skupinu mladých.

V areáli centra je umiestnený Projekt individuálneho bývania pre mladých dospelých v počte štyroch buniek, ktoré si momentálne vyžadujú rekonštrukciu. Nachádzajú sa tu miestnosti pre THP pracovníkov, odborní tím zamestnancov centra, kotolňa, miestnosť pre údržbu, nefunkčné priestory kuchyne a jedálne, sklady.

Počet izieb 5.

Počet postelí 10.

Nie sú vytvorené podmienky na stretávanie sa detí s rodičmi (pobyť).

RD rodinný dom Kvetná č.6 Prešov - samostatne hospodáriaca skupina s počtom detí 10.

V rodinnom dome je päť izieb pre detí, kuchyňa, sklad, jedáleň, spoločenská miestnosť, izba pre výchovu, samostatná kotolňa a suterén, sociálne zariadenia pre dievčatá a chlapcov, kúpeľňa, prezuváreň, pracovňa. V suteréne domu je aj miestnosť určená pre návštevy detí rodinnými príslušníkmi. Vonkajšie plochy okolo rodinného domu sú udržiavané pracovníkmi skupiny.

Počet izieb 5.

Počet postelí 10.

Nie sú vytvorené podmienky na stretávanie sa detí s rodičmi (pobyť).

RD rodinný dom Jesenského 29, Sabinov - samostatná skupina, samostatne hospodáriaca

s počtom detí 10. V rodinnom dome sú štyri izby pre detí, kuchyňa, sklad, jedáleň, spoločenská miestnosť, sociálne zariadenie pre dievčatá a chlapcov, kúpeľňa, izba pre výchovu, samostatná kotolňa v suteréne domu, pracovňa, miestnosť pre návštevy detí rodinnými príslušníkmi. Vonkajšie plochy okolo rodinného domu sú udržiavané pracovníkmi skupiny.

Počet izieb 4.

Počet postelí 10.

Nie sú vytvorené podmienky na stretávanie sa detí s rodičmi (pobyť).

RD rodinný dom Družstevná č.2111, Prešov - samostatná skupina, samostatne hospodáriaca skupina s počtom detí 10. V rodinnom dome je päť izieb pre detí, kuchyňa, sklad, spoločenská miestnosť s jedálenským kútom, sociálne zariadenie pre dievčatá a pre chlapcov, práčovňa, dve izby pre výchovu, miestnosť pre návštevy detí rodinnými príslušníkmi. Vonkajšie plochy okolo rodinného domu sú udržiavané pracovníkmi skupiny.

Počet izieb 5.

Počet postelí 10.

Sú vytvorené podmienky na stretávanie sa detí s rodičmi (pobyt).

10. Počet zamestnancov a štruktúra pracovných miest.

Počet pracovných miest :

Riaditeľ	1	VŠ II.st.
Profesionálny rodič	10	ÚSV, SV
Sociálny pracovník	6	VŠ II.st.
Psychológ	5	VŠ II.st.
Špeciálny pedagóg	1	VŠ II.st.
Asistent sociálnej práce	3	VŠ I. st
Asistent komunitnej činnosti	1	ÚSOV
Vychovávateľ/PR	1	VŠ II.st.
Denný vychovávateľ	12	VŠ II.st.
Pomocný vychovávateľ	8	ÚSV
Pomocný vych. s EA	4	ÚSOV
Ekonomickí zamestnanci	4	VŠ II.st. , VŠ I. st., ÚSOV
Prevádzkoví zamestnanci	2	ÚSV, SV
Počet úväzkov spolu	58	

VŠ I. II. st. – vysokoškolské vzdelanie prvého, druhého stupňa

SV – stredné vzdelanie

ÚSV – úplné stredné vzdelanie

ÚSOV – úplné stredné odborné vzdelanie

Odborný tím tvoria : sociálny pracovník, psychológ a špeciálny pedagóg.

Psychológ :

1. skúmanie, výklad, ovplyvňovanie a prognostické hodnotenie správania človeka alebo skupiny ľudí psychologickými metódami, technikami a postupmi zodpovedajúcimi súčasným poznatkom psychologických vied a stavu praxe,

2. sprostredkovanie možnosti psychoterapie,
3. psychologické poradenstvo,
4. používanie psychodiagnostických metód a testov.

Práca psychológa počas pobytu dieťaťa, mladého dospelého a fyzicky plnoletej osoby v centre sa delí na:

- a) priamu činnosť - individuálnu alebo skupinovú,
- b) činnosť v súčinnosti s inými pracovníkmi centra alebo zástupcami iných inštitúcií - spolupráca s vychovávateľmi, spolupráca so sociálnymi pracovníkmi a ostatnými členmi odborného tímu, spolupráca so zástupcami iných inštitúcií,
- c) nepriamu činnosť s dieťaťom.

Špeciálny pedagóg :

Špeciálny pedagóg ako člen odborného tímu centra sa vo svojej činnosti zameriava predovšetkým na poskytovanie komplexnej špeciálnopedagogickej starostlivosti deťom so zdravotným postihnutím a vývinovými poruchami.

V jednej **samostatnej usporiadanej skupine** pracujú traja denní vychovávatelia, dvaja pomocní vychovávatelia a jeden pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou.

Individuálna starostlivosť sa poskytuje deťom aj v **profesionálnych rodinách**.

Centrum spolupracuje s externými špecializovanými pracoviskami na poskytovanie odborných metód starostlivosti :

- a/ odbornú špeciálno-pedagogickú diagnostiku vykonáva centre špeciálno – pedagogického poradenstva
- b/ špeciálno- pedagogickú starostlivosť v centre vykonáva interný špeciálny pedagóg
- c/ psychologickú diagnostiku vykonáva v centre psychologicko – poradenstva, terapie - externý psychológ – terapeut, klinický psychológ

11. Opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra.

Opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra

prostredníctvom internetu - program centra je zverejnený na webovom sídle centra
prostredníctvom obcí a iných organizácií (napr. ÚPSVaR)
ústnou formou – pri osobnej návšteve centra klientom,
prostredníctvom terénnych pracovníkov centra, pri návšteve ambulancie

Deti a fyzické osoby sú informované o programe centra spôsobom primeraným veku a mentálnym schopnostiam.

Prijatie nového dieťaťa do centra je udalosťou, ktorá si vyžaduje spoluprácu medzi členmi odborného tímu, sociálnymi pracovníkmi a vychovávateľmi či profesionálnymi náhradnými rodičmi vo viacerých rovinách. Dôležitá je aj spolupráca s kurátormi a osobami z prostredia, z ktorého dieťa prichádza za účelom získania čo najkomplexnejších informácií o dieťati a jeho rodine. Do toho spadá aj proces oboznámenia dieťaťa, rodiča či inej fyzickej osoby s programom centra.

12. Opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra

Centrum vykonáva tieto odborné metódy s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre :

- **individuálna sociálna práca** (individuálny prístup k biologickým rodičom a iným príbuzným dieťaťa, kooperácia, vzájomná dohoda, empatia, zohľadnenie aktuálnych bytových, rodinných a sociálnych pomerov v biologickej rodine)
- **osobná návšteva v biologickej rodine** podľa potreby, minimálne raz za tri mesiace. Rodinu navštívi sociálna pracovníčka a člen odborného tímu. Dieťom je umožnená návšteva rodiny a príbuzných v rámci sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou, na tzv. pobytovú formu (víkendy, voľné dni, sviatky, prázdniny).
- **osobný rozhovor** (vykonávame vždy s prítomným príbuzným dieťaťa v centre, na návšteve u rodiny dieťaťa v prirodzenom prostredí, a to buď sociálnym pracovníkom, vychovávateľom či členom odborného tímu).
- **telefonické rozhovory** (dohodnutie návštevy rodičov v centre, organizačné záležitosti,

konzultácia zdravotného stavu dieťaťa, informovanie o stave detí v centre a pod.)

- spolupráca s príslušným ÚPSVaR - odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie SPODaSK (vyjadrenie sa k pobytu maloletého dieťaťa mimo centra u rodiny či príbuzných, zisťovanie aktuálnych informácií o sociálnej situácii v biologickej rodine dieťaťa, spolupráca na plánoch sociálnej práce s rodinou dieťaťa a pod.)

- **písomný kontakt** s rodinou dieťaťa (poskytovanie aktuálnych informácií o dieťati, vymáhanie výživného, vyžadovanie súhlasov na operáciu, hospitalizáciu a pod.)

- **spolupráca s terénnymi sociálnymi pracovníkmi** hlavne v rómskych komunitách (napr. poskytnutie informácií o biologickej rodine, doplnenie informácií, kontrola použitia finančného príspevku na stravu, asistancia pri osobnej návšteve v rodine, sprostredkovanie informácií medzi centrom a rodinou a pod.)

- **ambulantná a pobytová forma spolupráce** s rodinou dieťaťa. V našom centre má rodina dieťaťa možnosť tráviť čas návštevy ambulantnou formou (kratší čas, niekoľko hodín maximálne deň vo všetkých samostatných skupinách), ale aj pobytovou formou (niekoľko dní) na čo slúžia k tomu vytvorené priestory v rodinnom dome na Družstevnej ulici v Prešove.

- **spolupráca s obecným alebo mestským úradom**, inými orgánmi samosprávy, školami. Zisťovanie a poskytovanie aktuálnych aj archívnych informácií o rodine, príbuzných dieťaťa, konzultácie výchovno-vzdelávacích výsledkov, krúžková a záujmová činnosť dieťaťa, školský klub, družina.

- **spolupráca s akreditovanými subjektami** - sanácia rodinného prostredia

- **informačné poradenstvo**. Centrum poskytuje biologickej rodine, príbuzným dieťaťa a záujemcom o hosťateľský pobyt dieťaťa (blízka osoba) základné a aktuálne informácie o dieťati, potrebné k danej aktivite s dieťaťom.

- **spolupráca s ústavmi na výkon trestu**, v ktorých sú umiestnení rodičia maloletých detí. Konzultácie s dohodnutím návštev detí v zariadení (ak je to možné), spolupráca pri splácaní výživného.

Prípadové konferencie

Pri plánovaní práce s dieťaťom a jeho rodinou sa bude používať metóda prípadovej konferencie - tzv. stretnutia rodinného kruhu v úzkej spolupráci zo zákona určenými subjektami (obecný úrad, oddelenie SPO, akreditovaný subjekt, komunitný pracovník a pod.)

Centrum ako základnú metódu práce s dieťaťom a rodinou využíva prípadovú konferenciu, ktorá sa uskutočňuje do dvoch týždňov od prijatia dieťaťa do centra (pobytové opatrenie

súdu). Účastníkmi prípadovej konferencie sú rodičia dieťaťa, dieťa (ak je to vhodné), širšia rodina, centrum, orgán SPODaSK, obec a ďalšie zainteresované subjekty.

Prípadová konferencia sa vykonáva za účelom tvorby plánu sociálnej práce, kde sa spoločne dohodne cieľ a konkrétne úlohy pre všetky zainteresované subjekty so zadaním termínu ich splnenia, ktoré sa priebežne vyhodnocujú. Prvoradým hľadiskom je záujem dieťaťa vychádzajúc z potrieb dieťaťa.

Práca s rodinou v centre ako intervencia k posilneniu žiaducich kompetencií členov rodiny :

- schopnosť zabezpečenia stravy pre členov rodiny, detí (naplánovanie si stravy – čo budem variť, urobiť si zoznam ingrediencií, zakúpiť potraviny, pripraviť-uvariť jedlo, stolovanie (používanie príboru, hlbokých/plytkých tanierov), rituál pred konzumáciou jedla, konzumácia jedla,),
- rodinná súdržnosť (pracuje sa na rodičovských schopnostiach hrať sa s deťmi, plánovať a tráviť s nimi voľný čas, ktorý by prinášal spoločné príjemné zážitky),
- vzájomné citové väzby medzi členmi rodiny (techniky uľahčujúce vyjadrenia pocitov a postupy podporujúce umeniu načúvať druhému, prejavy lásky rodiča k dieťaťu verbálne i neverbálne),
- schopnosť rodiča dodržiavať lekárske odporúčania v medikamentóznej liečbe dieťaťa, rehabilitačných cvičení dieťaťa,
- schopnosť rodiča pripraviť dieťa na vyučovanie (domáce úlohy).
- spolupráca s **komunitnými centrami**.
- **nácvik rodičovských zručností** – RD Družstevná 1, Prešov
- **odborné metódy s tehotnými ženami** – nevykonávame.

13. Opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách

Výchovný plán je súčasťou individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa (IPROD). Tento vychádza predovšetkým zo sociálnej správy o dieťati, ktorá obsahuje anamnézu rodiny, anamnézu dieťaťa a dôvod nariadenia ústavnej starostlivosti. Ďalším zdrojom pri vypracúvaní IPRODu je diagnostická správa o dieťati, ktorá pozostáva z psychologickkej správy,

pedagogickej správy, zdravotnej správy a záverov. Tieto sa venujú potrebám dieťaťa a prognóze vývinu.

Rozpracovaním IPRODu na krátkodobé, konkrétne ciele a postupy. Vyhodnocuje sa raz mesačne. Vďaka tomu je flexibilný, schopný reagovať na aktuálnu situáciu dieťaťa.

Je nástrojom tímovej spolupráce pri odbornej pomoci dieťaťu so špeciálnymi potrebami.

Výchovný plán pomáha vychovávateľom a profesionálnym rodičom uchopiť rozvoj dieťaťa komplexne a aktívne. Prostredníctvom neho dokážu vychovatelia, profesionálni náhradní rodičia, a ostatní odborní pracovníci, pomáhajúci dieťaťu, nasmerovať svoje pôsobenie na dieťa tak, aby boli schopní dieťa sprevádzať v procese nápravy jeho vzťahu k sebe samému i k svojmu okoliu. Sprevádzať v zmysle vyladenia sa na potreby dieťaťa a ich uspokojovania, s využitím odborných kompetencií. Vychovávateľ a profesionálny rodič má aktívne viesť výchovný proces tak, aby dieťa reagovalo na jeho podnety, nie naopak.

Výchovný plán je dôležitý aj pre dieťa samotné. Prostredníctvom spoluúčasti na jeho tvorbe a vyhodnocovaní je zapojené do toho, čo sa s ním deje. Stáva sa tak zodpovedným za svoju budúcnosť. Samozrejme v miere, ktorá je primeraná jeho veku a schopnostiam.

Výchovná činnosť v samostatnej usporiadanej skupine v sebe nesie :

a) napĺňanie potrieb dieťaťa

- vychovávateľ identifikuje potreby dieťaťa a zabezpečuje, aby sa dieťa v dôstojných podmienkach zdravým a normálnym spôsobom vyvíjalo telesne, duševne, mravne, duchovne a sociálne, dieťa musí mať istotu, že niekam patrí, že niekomu na ňom záleží, že ho má niekto rád,
- vedie dieťa k tomu, aby prostredie, v ktorom býva, udržiavalo v poriadku, čistote, poskytuje mu možnosť rozhodnúť o výzdobe miestnosti, o uložení predmetov, ktoré sú pre neho dôležité,
- s ohľadom na vek dieťaťa a jeho schopnosti vychovávateľ zapája dieťa do prípravy stravy, plánovania jedálneho lístka, učí ho správnej životospráve,
- pri plánovaní voľnočasových aktivít vychovávateľ rešpektuje záujmy dieťaťa a jeho názor, podporuje a rozvíja jeho talent, samostatnosť, tvorivosť, poskytuje dieťaťu priestor na seberealizáciu,

- vychovávateľ dieťa akceptuje a napĺňa jeho potrebu uznania, názor dieťaťa berie s plnou vážnosťou, dieťaťu dáva možnosť spolurozhodovať o daniach v skupine a o veciach, ktoré sa týkajú jeho samého, buduje u dieťaťa schopnosť prevziať zodpovednosť za vlastné rozhodnutia,
- zameriava sa na budovanie vzťahov medzi deťmi v rámci skupiny – formou spoločných aktivít, podnecovaním k vzájomnej pomoci, súdržnosti, rešpektu a tolerancii,
- podporuje dieťa v nadväzovaní kontaktov a priateľstiev v prostredí mimo centra, pomáha mu pri začlenení do širšej komunity, komunikovať a vychádzať s druhými ľuďmi, riešiť problémy,
- rešpektuje svetonázor dieťaťa, pomáha mu budovať hodnotový systém, rozlišovať dobro od zla, budovať jeho sebaúctu a zdravé sebavedomie,
- vychovávateľ uplatňuje individuálny prístup k dieťaťu, s rešpektovaním jeho osobitostí a špecifických potrieb a usiluje sa o vytvorenie bezpečného vzťahu s ním,
- snaží sa získať si dôveru dieťaťa, aby sa nebálo zdôveriť aj s problémami, s ktorými si nevie rady aj v tom prípade, ak niečo urobilo zle alebo ak mu niekto ubližuje,
- podporuje identitu dieťaťa, spoločne s ostatnými deťmi v samostatnej skupine si pripomína dôležité dni v živote dieťaťa, napr. príchod, meniny, narodeniny,
- zameriava sa na udržiavanie vzťahov s deťmi, ktoré sú dočasne umiestnené v iných zariadeniach,
- vychovávateľ je pre dieťa sprevádzajúcou osobou počas celého pobytu v centre,

b) vytváranie bezpečného prostredia pre dieťa

- vychovávateľ dbá v medziach možností centra na zabezpečenie práva dieťaťa na súkromie,
- vychovávateľ zameriava svoju činnosť tak, aby podporoval vytváranie harmonickej klímy v samostatnej skupine,
- kladie dôraz na dodržiavanie skupinových pravidiel, ktoré boli vytvorené spolu s deťmi a sú prístupné pre všetkých,
- deti pravidelne oboznamuje s pravidlami BOZP a PO, v zmysle ochrany zdravia a ochrany detí pred úrazmi, bezpečnostným plánom zameraným na riešenie mimoriadnych situácií,

- zameriava sa na prevenciu šikanovania, sexuálneho zneužívania, rizikového správania a obchodovania s ľuďmi podľa plánu prevencie, priebežne si dopĺňa svoje poznatky v problematike,

- s cieľom predchádzať sociálno-patologickým javom plánuje svoju činnosť s dôrazom na kvalitné vyplnenie voľného času, motivuje deti k záujmovej činnosti v čase mimo vyučovania v centre a mimo neho,

c) kontakt dieťaťa s biologickou rodinou a blízkymi osobami

- vychovávateľ podporuje vzťahy medzi súrodencami, v prípade ich narušenia pracuje na ich úprave a sanácii,

- kladie dôraz na udržanie citových väzieb detí s biologickými rodičmi a inými príbuznými a blízkymi osobami podporovaním kontaktov formou návštev, telefonátov, listov,

- návštevy rodičov, príbuzných a blízkych osôb v centre sa uskutočňujú v samostatnej skupine alebo vo vyhradených priestoroch centra, návšteva nie je obmedzovaná návštevými hodinami ani dňami; vychovávateľ umožní stretnutie dieťaťa s rodinou v tomto duchu, avšak primárne s rešpektovaním aktuálnych potrieb dieťaťa

- vychovávateľ pomáha dieťaťu spracovať jeho životnú históriu, vyrovnávať sa s traumami a stratami,

14. Opis obsahu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti

Túto činnosť v centre **nevykonávame**.

15. Uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia.

Vykonávanie opatrení ambulantnou formou:

Pondelok, streda, piatok od 9.30 hod. do 14.00 hod.

Utorok od 9.30 do 17.00 hod.

Vykonávanie opatrení terénnou formou:

utorok – štvrtok od 9.00 hod. do 14.00 hod..

V prípade potreby je možné zabezpečiť vykonávanie opatrení aj mimo určených hodín.

16. Opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa vypracúva centrum v spolupráci s orgánom sociálnej ochrany detí a sociálnej kurately, obcou alebo aj s akreditovaným subjektom. V individuálnom pláne dieťaťa, na základe diagnostickej správy, sa centrum zameriava najmä na výchovnú prácu s dieťaťom a sociálnu prácu s dieťaťom a jeho rodinou. Spolupráca s obcou je nevyhnutná z dôvodu, že obec môže prispieť k úprave a zachovaniu vzťahov medzi rodičmi a dieťaťom v centre.

Súčasťou individuálneho plánu dieťaťa je stretávanie sa s biologickými rodičmi alebo inými osobami. Plán musí smerovať k riešeniu budúcnosti dieťaťa, a to návratom do pôvodného rodinného prostredia alebo do náhradného rodinného prostredia, keďže ústavná starostlivosť je považovaná za dočasné a krajné riešenie náhradnej starostlivosti o dieťa.

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa je súbor čiastkových plánov vykonávania odborných činností v centre, najmä:

- a/ plán sociálnej práce,
- b/ plán výchovnej práce s dieťaťom,
- c/ hlavné úlohy psychologickéj činnosti psychológa centra.

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa obsahuje:

- a/ cieľ odbornej práce s dieťaťom, jeho rodinou alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, a ďalšími fyzickými osobami, ktorý určí orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a centrum spoločne,
- b/ kontaktné údaje zamestnanca, ktorý koordinuje plnenie úloh individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa,
- c/ kontaktné údaje zamestnanca, ktorý vedie a koordinuje plnenie plánu sociálnej práce s dieťaťom.

Hlavné princípy pri vypracúvaní individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa sú:

1. dobre poznať dieťa a jeho rodinu
2. pomôcť mu citlivým spôsobom pri adaptácii na nové prostredie
3. schopnosť poznať a prijať jeho minulosť
4. pomôcť mu prekonať straty
5. poskytnúť mu bezpečie a istotu
6. pomôcť mu udržiavať vzťahy s existujúcou vzťahovou osobou
7. podporovať vytváranie vzťahov
8. identifikovať potreby dieťaťa
9. schopnosť tímov (vychovávateľa a odborný tím) pracovať na napĺňaní potrieb dieťaťa
10. schopnosť plánovať budúcnosť dieťaťa za účasti dieťaťa

Záver komplexnej diagnostiky sú dôležité pri tvorbe individuálneho výchovného plánu pre dieťa, lebo výchovný plán je dôležitým nástrojom práce s deťmi, ktoré sú umiestnené do centra. Tieto deti sa od iných odlišujú už tým, že boli odlúčené od svojej biologickej rodiny. Väčšinou sa k tomu pridružuje komplikovaná životná história, vzťahové a zdravotné následky nedostatočnej starostlivosti a neistota a strach z budúcnosti.

Sú to deti so špeciálnymi potrebami, ktoré je nutné napĺňať, aby sa podporil zdravý rozvoj ich osobnosti. Aby bolo napĺňanie týchto potrieb efektívne, musí byť cielené a plánovité.

Výchovný plán.

Súčasťou individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa (IPROD) je **výchovný plán**. Tento vychádza predovšetkým zo sociálnej správy o dieťati, ktorá obsahuje anamnézu rodiny, anamnézu dieťaťa a dôvod nariadenia ústavnej starostlivosti. Ďalším zdrojom pri vypracúvaní IPRÓDU je diagnostická správa o dieťati, ktorá pozostáva z psychologickkej správy, pedagogickej správy, zdravotnej správy a záverov. Tieto sa venujú potrebám dieťaťa a prognóze vývinu.

- rozpracovaním IPRÓDU na krátkodobé, konkrétne ciele a postupy. Vyhodnocuje sa raz mesačne. Vďaka tomu je flexibilný, schopný reagovať na aktuálnu situáciu dieťaťa.
- Nástrojom tímovej spolupráce pri odbornej pomoci dieťaťu so špeciálnymi potrebami.

Výchovný plán pomáha vychovávateľom a profesionálnym rodičom uchopiť rozvoj dieťaťa komplexne a aktívne. Prostredníctvom neho dokážu vychovávateľa, profesionálni rodičia, a ostatní odborní pracovníci, pomáhajúci dieťaťu, nasmerovať svoje pôsobenie na dieťa tak, aby boli schopní dieťa sprevádzať v procese nápravy jeho vzťahu k sebe samému i k svojmu okoliu. Sprevádzať v zmysle vyladenia sa na potreby dieťaťa a ich uspokojovania, s využitím odborných kompetencií. Vychovávateľ a profesionálny rodič má aktívne viesť výchovný proces tak, aby dieťa reagovalo na jeho podnety, nie naopak.

Výchovný plán je dôležitý aj pre dieťa samotné. Prostredníctvom spoluúčasti na jeho tvorbe a vyhodnocovaní je zapojené do toho, čo sa s ním deje. Stáva sa tak zodpovedným za svoju budúcnosť. Samozrejme v miere, ktorá je primeraná jeho veku a schopnostiam.

Cieľ plánu sociálnej práce (podľa § 30 ods. 2 písm. b) vyhlášky č. 103/2018 Z.z.) a cieľ individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa (ods. 6 písm. a) je rovnaký a jeho plnenie sa hodnotí centrom a orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v dohodnutých termínoch.

Ciele čiastkových plánov a hlavné úlohy psychologickej činnosti nadväzujú na cieľ individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa.

Vyhodnotenie plnenia úloh vykonáva orgán SPODaSK spoločne spravidla za účasti spolupracujúcich subjektov na tvorbe plánu sociálnej práce, ak sa na ňom podieľali /profesionálny náhradný rodič, ak je dieťa umiestnené v PNR, zamestnancov centra, ktorí môžu poskytnúť informácie k plneniu plánov/.

Súčasťou plánu sociálnej práce je *plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého* spracovaný najmenej rok pred dovŕšením plnoletosti dieťaťa a plán osamostatňovania sa mladého dospelého, ktorého súčasťou je aj predpokladaný spôsob zabezpečenia si ďalšieho bývania.

Psychologická činnosť:

Psychológ každý rok vypracováva **plán psychologickej starostlivosti** o klienta, ktorý je súčasťou individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa. Deje sa tak na základe odbornej psychodiagnostiky klienta alebo na základe úloh vyplývajúcich z prípadových konferencií, z porad zariadenia a pod.

Plán psychologickej starostlivosti sa vypracováva najdlhšie na obdobie jedného roka, od 1. septembra daného roka do 31. augusta daného roka a tento plán je súčasťou IPROD-u.

Z plánu psychologickej starostlivosti o klienta vyplynú konkrétne úlohy pre prácu psychológa s klientom.

Plán špeciálno-pedagogickej práce s dieťaťom sa vyhotovuje na základe úrovne dosiahnutých vedomostí, schopností, špeciálno – pedagogickej a psychologickej diagnostiky.

Vyhodnocuje ho špeciálny pedagóg 2 x ročne, a to vždy k 15. júlu a k 15 januáru príslušného roku. Vyhodnotenie plánu psychologickej starostlivosti je súčasťou IPROD-u.

17. Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery.

Záujmová, rekreačná a kultúrna činnosť

1. Každé dieťa má právo na rozvoj svojho talentu a schopností. Záujmová činnosť je súčasťou vzdelávania dieťaťa. Záujmová činnosť je poskytovaná na základe dohody medzi centrom a umeleckou školou, základnou školou, športovým klubom, turistickým oddielom atď. V dohode sa uvádza okrem platby aj spôsob premiestňovania sa dieťaťa na krúžok, sprevádzanie dospelou osobou a spôsob odovzdávania informácií.
2. Rekreačná činnosť je deťom poskytovaná v čase letných a zimných prázdnin podľa finančných možností centra. Platí pravidlo, že pobyt v rodine má prednosť pred rekreačnou činnosťou v detských táboroch. Deti sa aktívne podieľajú na výbere rekreačného zariadenia, ktoré má štatút rekreácie pre deti z centier (metóda ankety resp. prieskumu, ktorá je zdokumentovaná).
3. Kultúrna činnosť je zabezpečovaná v centre, v iných zariadeniach obdobného charakteru a v spoločenských zariadeniach. Ak dieťa aktívne vystupuje na kultúrnych podujatiach, povinnosťou centra je zabezpečiť Informovaný súhlas rodiča dieťaťa.
4. Realizujeme pravidelne letné a víkendové pobyty na našej chate v Mikulášovej.
5. Pre zdravý vývin detí je dôležité striedanie práce a oddychu. Platí pravidlo, že voľný čas majú deti až po vykonaní si svojich povinností a to : príprava do školy, upratanie si svojho životného priestoru a pomoc pri domácich prácach.
6. Voľný čas detí je čas, o ktorom deti môžu rozhodovať ľubovoľne, ale vychovávateľ z dôvodu zabezpečenia ochrany zdravia detí a ochrany pred sociálno-patologickými javmi má informáciu, kde sa dieťa alebo mladý dospelý bude zdržiavať.
7. Voľný čas detí sa realizuje formou pobytov na dvore, či vychádzok a záujmových krúžkov.
8. Vychádzky detí sa zapisujú do evidencie vychádzok. Zaznamenáva sa dĺžka vychádzky, odchod na vychádzku, návrat z vychádzky, podpis dieťaťa a podpis službukonajúceho vychovávateľa. Ak dieťa alebo mladý dospelý odmietne oznámiť

miesto vychádzky alebo sa nezdržuje na pomenovanom mieste, vychovávateľ ďalšiu vychádzku obmedzí až do doby, kým nedôjde k uvedomeniu dieťaťa alebo mladého dospelého o ohrozovaní vlastného vývinu alebo až života.

9. Pomoc dieťaťu v prípade nerešpektovania dohodnutých pravidiel pri vychádzkach poskytuje odborný tím.
10. Spôsob poskytovania vychádzok, ich dĺžka (hodinu, dve atď.), miesto vychádzky (v meste alebo mimo mesta) a spôsob kontroly sa dohodne v IPRODe dieťaťa alebo v Pláne osamostatňovania.
11. Vychádzky sa poskytujú s prihliadnutím na vek, druh školy, ktorú dieťa navštevuje, mentálne schopnosti dieťaťa, jeho zodpovedný prístup k povinnostiam a dodržiavanie dohody o vychádzke všeobecne.

18. Opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre.

a/ centrum pozná zdravotný stav dieťaťa, riziká spojené s jeho chronickým ochorením, ovláda postupy pri akútnom zhoršení zdravotného stavu dieťaťa, pozná dávkovanie a prípadné vedľajšie účinky liekov, ktoré dieťa užíva,

b/ centrum zabezpečí, aby lieky vždy boli uložené mimo dosah detí,

c/ centrum zabezpečuje, aby dieťa absolvovalo pravidelné preventívne prehliadky, pravidelné kontroly v odborných ambulanciách v súlade s jeho potrebami a zdravotným stavom, dodržiavalo liečebný režim, ktorý bol stanovený lekárom,

d/ v prípade hospitalizácie centrum pripraví dokumentáciu, oblečenie, hygienické, školské a osobné potreby dieťaťa vrátane liekov, ktoré užíva, v priebehu hospitalizácie je s dieťaťom v pravidelnom kontakte, zároveň sa u ošetrojúceho lekára informuje o jeho zdravotnom stave,

e/ centrum sa zameriava na prevenciu vzniku ochorení, podporu zdravého životného štýlu, primerane veku poskytuje informácie z oblasti sexuálnej výchovy a výchovy k manželstvu a rodičovstvu,

f/ centrum prehlbuje u dieťaťa poznatky o škodlivosti fajčenia, alkoholu a iných drog.

Zdravotná starostlivosť o deti sa zabezpečuje v týchto oblastiach: hygiena životného prostredia, zdravotnícko – preventívne opatrenia, starostlivosť počas ochorenia dieťaťa, administratíva zdravotnej starostlivosti.

Hygiena životného prostredia : jedná sa o celkovú čistotu a bezinfekčnosť prostredia centra, t.j. izieb detí, spoločných priestorov, hygienických priestorov, kancelárií, skladov a vonkajších pieskovísk. Deti si upratujú izby priebežne, tzv. veľké upratovanie je v sobotu. Sanitárne dni si stanovujú koordinátori individuálne a sú zverejnené na nástenke. Sanitárne čistenie sa vykonáva prevažne v nočnej zmene, výnimočne počas neprítomnosti detí v čase letných prázdnin.

Zdravotnícko – preventívne opatrenia: v užšom slova zmysle sa jedná o pravidelné preventívne lekárske prehliadky, ktoré zabezpečuje gazdinka a pravidelné kontrolovanie zdravotného stavu detí, ktorý je sledovaný v dennom hlásení. V širšom zmysle slova sa jedná o pestovanie hygienických návykov detí, pohyb na čerstvom vzduchu, správna životospráva, spánkový režim.

Starostlivosť počas ochorenia dieťaťa. Návrh na lekársku návštevu dáva vychovávateľ prípadne nočný vychovávateľ. Lieky pre dieťa okamžite zabezpečuje službukonajúci vychovávateľ. Deti k lekárovi sprevádza pomocná vychovávateľka s EA, vo výnimočných prípadoch, ak si to vyžaduje zdravotný stav dieťaťa, psychológ alebo vychovávateľ. Za výnimočný prípad sa považuje

1. Psychiatrická starostlivosť : koordinuje psychológ centra.
2. Pobyt dieťaťa v zdravotníckom zariadení : hospitalizáciu dieťaťa organizuje pomocná vychovávateľka s EA v spolupráci s vychovávateľmi. O hospitalizácii sa vedie záznam v dennom hlásení. Sociálna pracovníčka má povinnosť informovať o situácii rodičov aj ostatné zdravotnícke inštitúcie.
3. Pobyt dieťaťa na liečení: ak dá ošetrojúci lekár návrh na liečenie dieťaťa, pomocná vychovávateľka s EA v spolupráci so sociálnou pracovníčkou zabezpečí koordináciu liečenia a neodkladne oboznámi s miestom pobytu dieťaťa jeho rodičov.
4. Administratívna agenda : lekárska starostlivosť je vedená v Individuálnom pláne rozvoja osobnosti dieťaťa. Evidenciu lekárskeho návštevu vedie pomocná vychovávateľka s EA.
5. Záznam o podávaní liekov počas choroby sa vedie v dennom hlásení. Evidenciu liekov v prípade nevoľnosti z lekárničky vedú vychovávatelia, ktorí podali liek dieťaťu.
6. Profesionálni náhradní rodičia navštevujú so zverenými deťmi ambulancie v mieste svojho bydliska.

19. Opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku.

Výchova a vzdelávanie

a/ vychovávateľ vypracováva výchovný plán na obdobie jedného mesiaca a s ohľadom na vek a mentálnu úroveň dieťaťa ho zapája do jeho tvorby, pri plánovaní berie do úvahy názor dieťaťa,

b/ centrum dbá na zodpovednú prípravu na vyučovanie, upevňuje a rozvíja vedomosti získavané vo vzdelávaní v školských zariadeniach,

c/ vychovávateľ s ohľadom na danosti a zdravotný stav pomáha dieťaťu v rozhodovaní o jeho ďalšom profesijnom smerovaní a vzdelávaní.

d/ centrum pripravuje dieťa na samostatný život v spoločnosti, pomáha mu získať reálny obraz o živote, možnostiach uplatnenia sa na trhu práce, podporuje ho vo vzdelávaní,

e/ centrum sa zameriava na budovanie pracovných návykov u dieťaťa, fyzickej osoby

f/ venuje sa zvýšená pozornosť finančnej gramotnosti,

g/ centrum rozvíja sociálne zručnosti, napr. návštevami mesta s cieľom oboznámiť dieťa, fyzickú osobu s konkrétnymi inštitúciami, učiť ich komunikovať s pracovníkmi týchto inštitúcií a vybavovať vlastné záležitosti

Príprava na školské vyučovanie, vzdelávanie a príprava na povolanie

1. Každé dieťa, ktoré je prijaté do centra má zabezpečené vzdelávanie v systéme materských, základných, stredných a vysokých škôl .
2. Ak dieťa prechádza na vyšší stupeň v školskom systéme, vychovávateľ poskytuje dieťaťu v spolupráci so školou odborné poradenstvo. O tomto sa vedie záznam v Pláne výchovnej práce s dieťaťom. Ak má dieťa záujem, môže sa v doprovode vychovávateľa zúčastniť prezentácií stredných škôl. Prihlášku do školy podpisujú rodičia dieťaťa. Ak miesto pobytu rodičov nie je centru známe, podpisuje prihlášku

riaditeľ centra. Sociálna pracovníčka zabezpečí informovanosť rodičov okamžite po ich kontakte s centrom.

3. O každej zmene školy v čase umiestnenia dieťaťa v centre rozhodujú rodičia dieťaťa. Ak v čase zmeny školy dieťaťa nie je možné zabezpečiť prítomnosť rodičov, centrum rozhodne, avšak rodičov informuje na ich trvalom pobyte.
4. Deti navštevujú základné, stredné školy, výberové a špeciálne školy prednostne v Šarišských Michal'anoch, Prešove, Lipanoch a Sabinove. Mimo týchto škôl deti študujú v Starej Lubovni, v Žiline.
5. Štúdium mimo mesto schvaľuje riaditeľka centra na základe návrhu odborného tímu.
6. Prípravu na školské vyučovanie zabezpečujú pravidelne vychovatelia.
7. Príprava môže byť individuálna v čase od 15.00 do 18.00 hod. alebo spoločná v čase od 15.00 do 18.00 hod. a to v závislosti od potrieb a schopností dieťa. Spôsob prípravy dieťaťa je uvedený na viditeľnom mieste v samostatnej usporiadanej skupine v rámci denného plánu tak, aby aj zastupujúci vychovávateľ dodržal spôsob prípravy dieťaťa do školy.
8. Ak má dieťa diaganostikované poruchy učenia, má nedostatky vo vedomostiach alebo potrebuje doučovanie, prípravu na vyučovanie v súlade s IPRODom zabezpečuje aj špeciálny pedagóg.
9. Za účelom dosiahnutia kvalitných výsledkov v škole sa vychovávateľ zúčastňuje rodičovských združení a návštev v škole aj bez pozvania.
10. Vychovávateľ sa pravidelne na konci mesiaca informuje na výsledky výchovno-vzdelávacieho procesu v škole, o čom vedie záznamy v Pláne výchovnej práce na daný mesiac s cieľom pomoci dieťaťu v ďalšom období

Predĺženie pobytu v centre

Centrum môže vytvoriť podmienky na predĺženie pobytu plnoletej fyzickej osoby, ktorej bola v centre poskytovaná starostlivosť do dovŕšenia 25. roku veku, ak sa táto fyzická osoba **sústavne pripravuje na povolanie štúdiom**. Dĺžka pobytu podľa prvej vety nemôže byť dlhšia ako 24 mesiacov.

Mladý dospelý môže zotrvať po skončení ústavnej starostlivosti po dosiahnutí plnoletosti v samostatnej skupine, špecializovanej samostatnej skupine alebo v profesionálnej rodine, ak o to požiada, a ak je to vhodné a účelné. Podmienky zotrvania mladého dospelého dohodne

centrum písomne s mladým dospelým. Súčasťou písomnej dohody je aj konkrétny plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého.

20. Opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre.

Práva dieťaťa v centre vychádzajú z princípov Deklarácia práv dieťaťa a Dohovoru o právach dieťaťa

Dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre, ako aj rodič a osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „SPODaSK“), zariadenie, obec, vyšší územný celok, akreditovaný subjekt, školu, školské zariadenie, poskytovateľa zdravotnej starostlivosti alebo iný štátny orgán, ktorý je príslušný podľa osobitných predpisov (Zákon 171/1993 o Policajnom zbore) chrániť práva a právom chránené záujmy dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby. To platí aj vtedy, ak dieťa nemôže vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť požiadať o pomoc samostatne, ale prostredníctvom tretej osoby.

Dieťa má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv aj bez vedomia rodičov alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa.

Dieťa je v centre preukázateľne oboznámené s tým, že sa môže obrátiť na orgán SPODaSK, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru bez vedomia centra **priamo** alebo **prostredníctvom inej osoby**:

- vložení listu so svojím podnetom do *Schránky dôvery*
- elektronicky prostredníctvom e-mailu alebo on-line chatu na webovej stránke daného orgánu
- telefonátom na *Linku detskej istoty*
- osobne v sídle daného orgánu

Dieťa je poučené so spôsobmi podávania podnetov na príslušné orgány a má na viditeľnom mieste / v samostatne usporiadanej skupine / uvedené ich kontaktné údaje.

Právo na vychádzku :

Vychádzku do obce môže uskutočniť dieťa od veku 9 rokov za predpokladu, že jeho fyzické a mentálne schopnosti mu túto vychádzku umožňujú. Pred prvou samostatnou vychádzkou akéhokoľvek dieťaťa musí byť v zošite porád samostatnej skupiny zápis, že sa vychovávatelia na skupine a odborný tím zhodli, že dieťa je schopné absolvovať samostatné vychádzky do obce, že zvládne cestu samostatne do a zo školy a pod. Zároveň v zápise musí byť poverená osoba, ktorá vykoná s dieťaťom prvý pohovor o bezpečnosti na vychádzke a zaznamená to do denného hlásenia.

Vychádzku do obce schvaľuje príslušný službukonajúci vychovávateľ na základe komplexného zhodnotenia dieťaťa a konkrétnej situácie. Vychádzka dieťaťa mimo komplexu centra musí korešpondovať s denným režimom zariadenia, zreteľ sa musí brať aj na celoskupinové záujmy a individuálne povinnosti dieťaťa. Vychádzka musí byť motivačným, stimulačným a hodnotiacim výsledkom správania dieťaťa. Nie samozrejmosťou, pri ktorej sa dieťa vyhýba svojim povinnostiam. Výnimku tvoria vychádzky s výchovným pracovníkom, iným zamestnancom centra, s rodičmi, úradnou návštevou, v rámci interakcií a podobne.

Pred vychádzkou každé dieťa, mladistvého či mladého dospelého je výchovný pracovník povinný poučiť o bezpečnosti, o etickom a kultúrnom správaní na verejnosti. Vychádzky nie sú určené na fajčenie, požívanie alkoholických nápojov a iných psychotropných látok, na vulgárne, či poburujúce správanie na verejnosti.

Je na individuálnom zvážení každého výchovného pracovníka, kedy a ako umožní dieťaťu vychádzku do obce s vedomím si zodpovednosti za následky správania dieťaťa na verejnosti.

Vychádzka trvá obvykle do dvoch hodín súvisle.

Vychádzkou do obce sa rozumie aj záujmová, športová, kultúrna či náboženská činnosť, ktorú neorganizuje centrum, pričom dvojhodinová súvislosť vychádzky nemusí byť dodržaná. To sa týka aj návštevy rodičov a príbuzných dieťaťa. Túto skutočnosť je potrebné zaznamenať v Knihe vychádzok detí centra.

Pre mladých dospelých platia rovnaké pravidlá individuálnych vychádzok s prihliadnutím na ustanovenia interných predpisov centra a pravidlách o poskytovaní starostlivosti v centre po dosiahnutí plnoletosti.

Vychádzky mimo obce deťom základnej školy nie sú povolené. Mladistvým vo veku 15-18 rokov schvaľuje vychádzky mimo obce riaditeľka centra, vús alebo sociálna pracovníčka. Mladí dospelí môžu ísť na vychádzku mimo obce len s vedomím výchovného pracovníka. Na

vychádzku mimo obce v čase do 24.00 hod. príslušného dňa u mladých dospelých platí zápis evidencii vychádzok. Na zaznamenanie vychádzky po 24.00 hod je potrebné vypísať súhlas k opusteniu centra.

Odporúčaný čas vychádzok v obci :

deti do 15 rokov max. do 20.00 hod.

mladiství od 15 – do 18 rokov max. do 21.00 hod.

pred dňom prac. pokoja a voľna max. do 22.00 hod.

mladí dospelí nad 18 rokov max. do 23.00 hod.

Pri udeľovaní povolenia na vychádzky je potrebné dodržiavať individuálny prístup a vyhodnotenie situácie, časy sú len orientačné a odporúčané.

Deti a mladí dospelí majú ďalej právo :

1. na kvalifikovanú všestrannú starostlivosť, kvalifikovanú odbornú pomoc zamestnancov centra
2. na stabilné prostredie. Majú možnosť vytvárať si blízke citové vzťahy s rovesníkmi aj dospelými osobami v centre
3. na plánovanú budúcnosť – sanácia rodiny, náhradná rodinná starostlivosť, osamostatňovanie
4. na ochranu v prostredí centra pred šikanovaním, zneužívaním a násilím
5. na súkromie
6. na zachovanie, obnovenie a zlepšovanie kontaktu s rodičmi, súrodencami, príbuznými a blízkymi osobami
7. na nadväzovanie kontaktov a vzťahov s blízkymi osobami a rovesníkmi
8. na vzdelanie podľa svojich schopností a na výber strednej resp. vysokej
9. na rozvoj svojich schopností, zručností a nadania
10. na zdravý životný štýl (stravovanie, rekreačná činnosť)
11. na starostlivosť o telesné a duševné zdravie
12. na spolurozhodovanie o svojom živote vo všetkých rozhodnutiach, ktoré sa týkajú ich osoby alebo ich rodiny
13. požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv. To platí aj vtedy, ak dieťa nemôže vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť požiadať o pomoc samo, ale prostredníctvom tretej osoby.

14. na ochranu osobných údajov v zmysle zákona o ochrane osobných údajov. Každý, kto nezachová mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach týkajúcich sa detí a mladých dospelých, o ktorých sa dozvedel pri výkone svojho povolania, hrubo porušil práva detí ako aj pracovnú disciplínu.
15. dožadovať sa ochrany svojich práv u riaditeľa centra v akomkoľvek čase a za akýchkoľvek podmienok na telefónnom čísle 0908989845

Mladý dospelý má právo uzatvoriť s centrom dohodu o zotrvaní mladého dospelého v centre

Ak sa skončí ústavná starostlivosť dosiahnutím plnoletosti alebo predĺžením ústavnej starostlivosti do 19 rokov môže mladý dospelý požiadať o zotrvanie v centre.

Mladý dospelý požiada o zotrvanie v centre písomnou žiadosťou, na ktorú dostane písomnú odpoveď.

Centrum uzatvorí s mladým dospelým Dohodu o poskytovaní starostlivosti mladému dospelému počas prípravy na budúce povolanie v centre (ďalej len „Dohoda“).

Predmetom Dohody sú dohodnuté podmienky poskytovania starostlivosti mladému dospelému v centre po ukončení ústavnej starostlivosti.

Súčasťou Dohody je aj konkrétny plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého.

Centrum si vyhradzuje právo ukončiť Dohodu v prípade, ak mladý dospelý opakovane porušuje dohodnuté podmienky.

Práva rodičov

1. Ak rodičia nemajú rodičovské práva nijakým spôsobom upravené, obmedzené alebo odobraté, centrum je povinné spolupracovať s rodičmi pri výchove detí
2. Centrum je povinné rešpektovať práva rodičov :

Rodičia majú právo na informácie o dieťati

Informácie o dieťati podáva sociálna pracovníčka, s ktorou si rodič dohodne stretnutie alebo mu podá informácie telefonicky, ak je presvedčená, že komunikuje s rodičom.

Informácie o vzdelávacom procese dieťaťa môže podať aj vychovávateľ.

Rodičia majú právo požiadať o zrušenie ústavnej starostlivosti

Ak rodič požiada o zrušenie ústavnej starostlivosti centrum mu poskytne poradenstvo o spôsobe podania žiadosti.

Rodičia majú právo na stretávanie sa s dieťaťom

- a) Centrum utvára podmienky na stretávanie sa dieťaťa s jeho rodičmi. Dieťaťu a jeho rodičom poskytuje centrum, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a obec pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí, na rozvoj a úpravu ich vzájomných vzťahov a na úpravu rodinných pomerov dieťaťa.
- b) Centrum dohodne s rodičmi dieťaťa a s dieťaťom, ktoré je schopné vyjadriť svoj názor, miesto, čas, rozsah a spôsob stretávania sa s ohľadom na potreby dieťaťa, možnosti a schopnosti rodičov dieťaťa.
- c) Ak je to v záujme dieťaťa nevyhnutné, centrum môže určiť, že rodičia dieťaťa sa môžu stretnúť s dieťaťom len za prítomnosti zamestnanca centra, ktorý je dieťaťu známou osobou, alebo len v centre, ktorý na tento účel utvára vhodné podmienky, alebo mimo centra na území obce, v ktorej je sídlo centra
- d) Návštevy rodičov v centreb musia prebiehať tak, aby neboli obmedzované práva ostatných detí v samostatnej skupine. Všetky návštevy bez výnimky prebiehajú výhradne v spoločných priestoroch, čím nie je dotknuté právo detí na súkromie. Termín návštevy rodičov je dopredu dohodnutý so sociálnou pracovníčkou. Ak rodičia prídu neohlásení, dĺžku návštevy určí službukonajúci zamestnanec. Na dĺžke návštevy blízkej osoby a priateľov detí a mladých dospelých sa dopredu dohodne službukonajúci vychovávateľ s návštevou tak, aby nebolo zamedzené plneniu denných úloh v rámci režimu dňa.
- e) Ak je to vhodné a môže centrum v súlade s individuálnym plánom rozvoja osobnosti dieťaťa umožniť dieťaťu pobyt u rodičov.
- f) Rodičia oznamujú svoj záujem o pobyt dieťaťa v domácom prostredí písomnou formou. Centrum v súlade s opatreniami v Individuálnom pláne rozvoja osobnosti dieťaťa rozhodne s spôsobe použitia stravného dieťaťa, ktoré odovzdá rodičom vo forme finančnej alebo vo forme nákupu potravín. Vychovávateľ pred odchodom dieťaťa odovzdá rodičom Plán činnosti pre rodinu, v ktorom sú zaznamenané úlohy pre dieťa aj rodičov ako aj výchovné usmernenia pre rodičov.

Opustenie centra so súhlasom

Centrum utvára podmienky na stretávanie sa dieťaťa s jeho rodičmi. Dieťaťu a jeho rodičom poskytuje centrum, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a obec pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí, na rozvoj a úpravu ich vzájomných vzťahov a na úpravu rodinných pomerov dieťaťa.

Centrum dohodne s rodičmi dieťaťa a s dieťaťom, ktoré je schopné vyjadriť svoj názor, miesto, čas, rozsah a spôsob stretávania sa s ohľadom na potreby dieťaťa, možnosti a schopnosti rodičov dieťaťa.

Ak je to v záujme dieťaťa nevyhnutné, Centrum môže určiť, že rodičia dieťaťa sa môžu stretnúť s dieťaťom : len za prítomnosti zamestnanca centra, ktorý je dieťaťu známou osobou, len v centre, ktorý na tento účel utvára vhodné podmienky, mimo centra na území obce, v ktorej je sídlo centra, na inom mieste vhodnom alebo utvorenom na účel stretávania sa dieťaťa s jeho rodičmi.

Každá návšteva detí či zamestnancov musí byť zapísaná v Knihe návštev. Za zapísanie do tejto Knihy zodpovedá vychovávateľka, zo skupiny ktorej má dieťa návštevu. Návštevník sa zapisuje do Knihy návštev vlastnoručne, pokiaľ mu v tom nebráni zlý zdravotný stav alebo analfabetizmus.

Dieťa sa môže zdržiavať mimo centra len so súhlasom centra, o čom sa vedú záznamy, v ktorých je uvedený čas odchodu dieťaťa z centra a čas návratu dieťaťa do centra, osobné údaje fyzickej osoby, ktorá dieťa preberá, a to jej meno, priezvisko, bydlisko, dátum narodenia a miesto pobytu dieťaťa. Centrum sleduje vplyv pobytu dieťaťa mimo centra na jeho psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin.

Ak je to vhodné a účelné, môže centrum v súlade s individuálnym plánom rozvoja osobnosti dieťaťa umožniť dieťaťu pobyt u rodičov.

Každé dieťa, ktoré odchádza na hosťovský pobyt mimo centra musí mať aktuálne povolenie – súhlas, ktoré vystavila sociálna pracovníčka a podpísala riaditeľka centra alebo vús.

Pri odchode dieťaťa do rodiny je službukonajúca vychovávateľka povinná urobiť zoznam oblečenia a obuvi, ktoré dieťa berie so sebou a dá si to podpísať preberajúcim dieťaťom alebo mladým dospelým. Tiež vypíše dovolenkový lístok a Zoznam vecí dieťaťa podľa predtlaču a dá ho podpísať dospelšej osobe, ktorá preberá dieťa do svojej zodpovednosti. K opustenie zariadenia na jeden deň je potrebné na Zoznam vecí spísať len veci, ktoré má dieťa oblečené na sebe, ak si nič iné so sebou neberie.

Pri odovzdaní dieťaťa do rodiny je potrebné si vyžiadať občiansky preukaz preberajúceho, overiť jeho totožnosť a uistiť sa, kam dieťa ide.

Po návšteve a vrátení dieťaťa do centra vykoná službukonajúca vychovávateľka prehliadku čistoty tela a šiat dieťaťa, porovná zoznam so skutočným stavom a zmeny alebo nezrovnalosti zapíše do Knihy denného hlásenia.

Opustenie centra bez súhlasu

Ak dieťa opustí centrum bez súhlasu, centrum je povinné túto skutočnosť oznámiť bezodkladne najbližšiemu útvaru policajného zboru, rodičom dieťaťa, súdu, ktorý nariadil ústavnú starostlivosť, predbežné opatrenie alebo uložil výchovné opatrenie a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Ak centrum umožnil pobyt dieťaťu mimo centra a dieťa sa v určenom čase do centra nevrátilo, centrum je povinný ihneď, najneskôr do 24 hodín vyzvať rodičov dieťaťa alebo osoby podľa § 56 ods. 8, aby do 24 hodín zabezpečili návrat dieťaťa do centra. Ak sa dieťa v určenom čase do centra nevráti, postupuje centrum podľa odseku 1.

Podmienky doručovania pošty, prístupu na internet a používania telefónu

Prístup na internet:

Podmienky prístupu dieťaťa na internet na služobnom počítači určujú zamestnanci centra podľa aktuálnych možností a dohodnutých pravidiel. Deti sa môžu vlastným mobilným telefónom pripojiť na Wi-Fi centra, ale vždy s ohľadom na zachovávanie zdravej psychohygieny pre seba ako aj ďalších členov samostatne usporiadanej skupiny.

Používanie telefónu:

Dieťa má možnosť využiť služobný telefón na kontakt s rodičom, alebo blízkou vzťahovou osobou. V prípade, že dieťa vlastní mobilný telefón, pri jeho používaní sa riadi pravidlami dohodnutými v skupine.

K obmedzeniu používania mobilu dochádza z dôvodu zabezpečenia optimálnych podmienok nevyhnutných pre zachovanie dobrého duševného zdravia, psychickej pohody, výkonnosti, zlepšenia duševnej činnosti, kvality spánku a ochrany pred dlhodobým vplyvom elektromagnetického žiarenia na organizmus.

Pošta

Zamestnanci centra preberajú bežnú poštu dieťaťa. Pokiaľ je pošta / list, balík / adresovaná na meno dieťaťa, dieťaťu je doručená osobne. Poštu si otvára dieťa samé. Dieťa má možnosť poslať poštu osobám podľa vlastného uváženia. Je prísne zachovávané súkromie a listové tajomstvo.

21. Opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre.

Povinnosti detí

1. Deti sa aktívne zúčastňujú na tvorbe pravidiel.
2. Deti prejavujú zamestnancom úctu a rešpekt. Vzájomné nezhody rieši slušným spôsobom, bez používania vulgarizmov. Oslovuje ich „teta“ a „ujo“.
3. Deti majú povinnosť plniť úlohy naplánované v Individuálnom pláne rozvoja osobnosti dieťaťa, aj s úlohami boli oboznámení a sú v prospech ich vývinu.
4. Deti majú povinnosť dodržiavať režim dňa a pravidlá ustanovené v skupine a v centre v zmysle toho Vnútorného poriadku. Zamestnanci skupiny vytvárajú pravidlá skupiny spoločne s deťmi.
5. Deti majú povinnosť spolupracovať s vychovávateľmi na ochrane svojho zdravia a bezpečia.
6. Deti majú povinnosť osobnou pomocou sa podieľať sa spoločných potrebách skupiny. Osobná pomoc v spoločných potrebách skupiny sú povinnosti pri príprave stravy, upratovaní, šetrným zaobchádzaním s vybavením priestorov centra, pomoc mladším a postihnutým deťom, pomoc pri údržbe vlastných vecí aj zariadenia skupiny.

Povinnosti rodičov

1. Rodičia majú vyživovaciu povinnosť na dieta, z čoho sa vypočítava úhrada do centra.
2. Rodičia majú povinnosť zabezpečovať starostlivosť a výchovu dieťaťa počas návštevy v domácom prostredí tak, ako im to určuje Plán činnosti pre rodinu
3. Rodičia majú povinnosť počas návštevy dieťaťa v domácom prostredí chrániť zdravie detí, napr. pokračovať v zdravotnej starostlivosti o dieťa (podávanie liekov), ak je to potrebné.
4. Rodičia majú povinnosť informovať centrum o zmene svojho bydliska, pracoviska a svojich príjmoch.
5. Rodičia majú povinnosť predkladať vyúčtovanie stravného a vrátiť preplatok stravného.
6. Rodičia majú povinnosť informovať centrum o všetkých skutočnostiach, ktoré môžu byť nápomocné počas dočasnej starostlivosti o dieťa v centre.

7. Na stretnutia s dieťaťom a pracovníkmi centra prísť čistí, triezvi a nie pod vplyvom omamných látok.
8. Rodičia nesmú svojim zdravotným a psychickým stavom ohrozovať zdravie a život detí a zamestnancov centra.

22. Opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností.

Centrum pristupuje ku každému dieťaťu podľa jeho individuálnych schopností, možností a potrieb. K výberu jednotlivých výchovných prostriedkov sa preto pristupuje na základe závažnosti dôsledkov správania konkrétneho dieťaťa a zároveň sa výchovné prostriedky individuálne terminujú a priebežne vyhodnocujú. Výchovné prostriedky sa stanovujú na určený čas a očakáva sa pri nich náprava v správaní dieťaťa. Zmeny sa sledujú kontinuálne a vyhodnocujú na poradách s odborným tímom. Dieťa je vedené k porozumeniu a pochopeniu, prečo sa pristupuje k výchovnému prostriedku. V prípade, že dieťa zjavne nerozumie tomu, z akého dôvodu sa pristúpilo k výchovnému prostriedku, prípadne na situáciu nemá náhľad, je na zväžení vychovávateľa prizvanie si člena OT, aby s ním viedol zmysluplný dialóg o vhodnosti/nevhodnosti jeho správania a primäl ho k prijatiu a pochopeniu. O sankcii rozhoduje službukonajúci vychovávateľ, prípadne sa podľa závažnosti problému poradí s koordinátorom, ktorý sa zároveň môže spojiť s odborným tímom.

1. Pre upevnenie a osvojenie zdravého životného štýlu deťmi a mladými dospelými je nutné:
 - a) Netolerovať neporiadok, nedisciplinovanosť a nezáujem o zdravý životný štýl
 - b) Netolerovať využívanie vreckového na cigarety, alkohol a nezdravé jedlá
 - c) Netolerovať porušovanie Zákona o nefajčiároch deťmi aj dospelými osobami zdržiavajúcimi sa v centre, od ktorých si deti berú vzor.
 - d) Netolerovať pitie alkoholu na vychádzkach detí a mladých dospelých
 - e) Netolerovať pitie alkoholu na diskotékach mladých dospelých
 - f) Netolerovať priateľstvá s osobami, ktoré požívajú alkohol, drogy a iné omamné látky
 - g) Netolerovať porušovanie opatrení v domácom prostredí pri návšteve rodičov, a to :
nestravovanie za príspevok na stravu, nedodržiavanie večierky, nepovolené diskotéky,

fajčenie, pitie, nevhodné správanie sa v prostredí rodiny a obce, kde sa deti alebo mladí dospelí zdržiavajú...

- h) Netolerovanie všetkých prejavov porušovania zdravého životného štýlu a ohrozovania zdravia deklaruje centrum v Pláne preventívnych opatrení, ktorého súčasťou sú najmä opatrenia na získanie záujmu detí o zdravý životný štýl.

Medzi využívané výchovné prostriedky používané v centre patria:

- ústne upozornenie dieťaťa s príslušným emocionálnym nábojom, nutné pre okamžité ukončenie nevhodnej aktivity
- individuálny rozhovor o nevhodnosti správania dieťaťa
- obmedzenie sledovania televízneho programu a práce na PC
- obmedzenie Wi-Fi pripojenia, používania mobilu
- obmedzenie, alebo zákaz vychádzok na určitú dobu
- neposkytnutie celého vreckového v danom mesiaci

23. Spôsob poskytovania vreckového.

Vreckové :

Dieťaťu, ktoré bolo umiestnené do centra na základe rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení ústavnej starostlivosti, sa poskytuje vreckové a vecné dary.

Vreckové sa poskytuje aj mladému dospelému, ktorému sa poskytuje starostlivosť v centre, ak sa pripravuje na povolanie.

O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa; dieťaťu musí byť poskytnutá potrebná pomoc zohľadňujúca jeho vek a rozumovú vyspelosť.

Ak je to vhodné alebo účelné, vreckové možno poskytnúť dieťaťu vo viacerých čiastkach v mesiaci, alebo so súhlasom dieťaťa možno vreckové dieťaťa alebo jeho časť uschovať na určitý čas.

Výnimočne možno z dôvodu výchovného pôsobenia poskytnúť dieťaťu vreckové aj v nižšej sume ako v určenej sume. Rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým, ktoré sa malo dieťaťu v mesiaci poskytnúť podľa odseku 1, sa poskytne v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa vreckové poskytlo v nižšej sume.

Pri poskytnutí vreckového v nižšej sume musí byť dieťaťu primeraným spôsobom vysvetlený dôvod, pre ktorý sa vreckové poskytne vo viacerých čiastkach alebo v nižšej sume a musí sa umožniť dieťaťu s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť svoj názor na takéto poskytovanie vreckového.

Z vreckového možno so súhlasom dieťaťa tvoriť úspory. Súhlas dieťaťa s tvorením úspor musí byť získaný spôsobom primeraným veku a rozumovej vyspelosti dieťaťa.

Výška vreckového je určená príslušnou Vyhláškou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny.

1. O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa. Dieťaťu musí byť poskytnutá potrebná pomoc zohľadňujúca jeho vek a rozumovú vyspelosť:
 - a) ak ide o dieťa vo veku od 6 rokov do 18 rokov veku, spôsob využitia vreckového sa dohodne v IPRoDe resp. pláne osamostatňovania.
 - b) ak ide o mladého dospelého, spôsob využitia vreckového sa dohodne v Dohode o zotrvaní mladého dospelého v centre
2. Výška vreckového dieťaťa a mladého dospelého je mesačne :
 - a) 8 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 6 rokov do 10 rokov veku,
 - b) 12 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 10 rokov do 15 rokov veku,
 - c) 30 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 15 rokov veku.
3. Ak je to vhodné a účelné, vreckové možno poskytnúť dieťaťu vo viacerých čiastkach v mesiaci alebo so súhlasom dieťaťa možno vreckové alebo jeho časť na určitý čas uschovať. Vo výnimočných prípadoch možno z dôvodu výchovného pôsobenia dieťaťu poskytnúť vreckové aj v nižšej sume ako je určená. Rozdiel medzi poskytnutým vreckovým, ktoré sa malo dieťaťu v mesiaci poskytnúť vo výške podľa veku dieťaťa sa poskytne v nasledujúcom mesiaci. O týchto skutočnostiach sa vedie záznam v IPRoDe.
4. Centrum poskytne vreckové v mesačnej výške zníženej o prepočítanú dennú výšku vreckového za každý deň, ktorý sa dieťa zdržiavalo úmyselne bez súhlasu mimo centra.
5. Vreckové ako opatrenie sociálno-právnej ochrany finančného charakteru je poskytované tak, aby bol sústavne zabezpečovaný priaznivý sociálny vývin dieťaťa.

6. Pre vhodné usmernenie sociálneho vývinu dieťaťa vychovávateľ primeraným spôsobom oboznámi dieťa s výhodou tvorby úspor a šetrenia na dôležité udalosti.
7. Ak dieťa prejaví záujem o tvorbu úspor z vreckového, navrhnutú čiastku odvádza sociálna pracovníčka na vkladnú knižku dieťaťa.
8. Ak dieťa prejaví záujem o šetrenie na dôležité udalosti, navrhnutú čiastku si dieťa uschová u vychovávateľa.
9. Centrum spoločne s dieťaťom najmenej 2 krát ročne hodnotí, či sa poskytnutím vreckového dosiahol účel usmerňovania sociálneho vývinu dieťaťa a navrhne dieťaťu prípadné zmeny v narábaní s vreckovým.
10. Predpis vreckového vystavuje sociálna pracovníčka. Predpis odovzdá vychovávateľovi, ktorý eviduje narábanie dieťaťa s vreckovým.

Vreckové preberá v hotovosti pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou z každej SUS od pracovníčky ekonomicko-prevádzkového úseku/pokladňa/, v presne stanovený termín: do 10. dňa v mesiaci. Pomocný vychovávateľ vytvorí menný zoznam detí s vekovou štruktúrou detí, za účelom určenia správnej sumy vreckového v zmysle §66 zákona 305/2005 o SPODaSK a podľa §23 vyhlášky č. 103/2018. Vypracuje tlačivo Evidencia vreckového, v ktorom každé dieťa potvrdzuje svojim podpisom prevzatie vreckového. Je to za prítomnosti aspoň 2 ďalších detí. V prípade, ak je dieťa mimo rodinného domu, napr. hospitalizácia, krátkodobý pobyt mimo centra, pobytové tábory a rekreácie, vreckové je zasielané poštovou poukážkou na adresu dieťaťa. Ústrižok poštovej poukážky sa prikladá k tlačivu evidencie vreckového a nahrádza podpis dieťaťa.

- Vreckové sa dieťaťu vyplatí na konci mesiaca. Dieťaťu sa vysvetlí primeraným spôsobom takéto konanie vychovávateľa. Sleduje sa, či sa tým dosiahol účel zmeny správania dieťaťa.
- Vreckové sa poskytne vo viacerých splátkach v mesiaci pri nehospodárnom využívaní vreckového, za účelom rozvoja finančnej gramotnosti.
- Vreckové je pre dieťa v PNS zasielané centrom – ekonomický úsek, bezhotovostne na účet profesionálneho rodiča – výdavky na dieťa a mladého dospelého určené vyhláškou MPSVaR. Profesionálny rodič postupuje ako vychovávateľa v samostatných usporiadaných skupinách.
- Ak je dieťa MR a nevníma hodnotu vreckového, vychovávateľ mu so svedkom nakúpi a odovzdá nakúpené veci za prítomnosti svedka. Svedok je buď vychovávateľ alebo staršie dieťa.
- Mladí dospelí dostávajú vreckové a príspevok na stravovanie na svoj osobný účet, ktorým sami disponujú.

24. Opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra.

Mimoriadne udalosti

V centre je zvýšené riziko výskytu mimoriadnych udalostí. Mimoriadnou udalosťou sa rozumie predovšetkým situácia, pri ktorej dieťa aktívne ohrozuje seba alebo ostatné deti či zamestnancov centra. Mimoriadna situácia môže mať podobu sebapoškodzovania, útoku na iné dieťa, zamestnanca centra, inú osobu alebo na budovy a zariadenia a to všetko spravidla v afektovom stave dieťaťa. Mimoriadnou udalosťou je tiež útek dieťaťa zo skupiny, alebo závažné zranenie dieťaťa.

Vychovávateľ v službe okamžite rieši vzniknutú mimoriadnu udalosť, v závislosti od jej povahy rozhoduje o prizvaní RZP, polície, prípadne iných zložiek s cieľom zvládnuť túto situáciu.

Pri vzniku mimoriadnej udalosti vychovávateľ vykonáva činnosti v závislosti od charakteru mimoriadnej udalosti.

a) útok dieťaťa na iné dieťa prípadne inú fyzickú osobu:

- poskytnutie prvej pomoci,
- fixáciu dieťaťa prostredníctvom inej osoby,
- evakuáciu ostatných detí do bezpečia,
- podanie adekvátnej liekovej terapie podľa odporúčenia odborného lekára,
- sledovanie upokojovania dieťaťa v závislosti od povahy situácie privolanie RZP, prípadne polície
- zabezpečenie hospitalizácie (v prípade potreby)
- po odznení mimoriadnej situácie túto zaznamenať do denného záznamu a knihy úrazov
- upovedomenie o mimoriadnej udalosti riaditeľa centra

b) sebapoškodzovanie dieťaťa

- upokojenie dieťaťa, rozptýlenie pozornosti,
- odobratie nebezpečného predmetu od dieťaťa,
- poskytnutie prvej pomoci (podľa potreby),
- v závislosti od povahy situácie privolanie RZP, prípadne polície,
- zabezpečenie hospitalizácie (podľa potreby),
- zaznamenanie situácie do denného záznamu a knihy úrazov,
- upovedomenie o mimoriadnej situácii riaditeľa centra,

c) závažné zranenie dieťaťa

- poskytnutie prvej pomoci,
- fixácia dieťaťa prostredníctvom inej osoby,
- v závislosti od povahy zranenia privolanie RZP,
- zabezpečenie hospitalizácie (v prípade potreby),
- zaznamenanie udalosti do denného záznamu a knihy úrazov,
- upovedomenie koordinátora skupiny a riaditeľa centra,

d) poškodzovanie budovy alebo zariadenia v afektívnom záchvate

- upokojenie dieťaťa, rozptýlenie pozornosti,
- fixácia dieťaťa prostredníctvom inej osoby,
- poskytnutie prvej pomoci (podľa potreby),
- zabezpečenie bezpečnosti ostatných detí, prípadne personálu,
- sledovanie upokojovania dieťaťa v závislosti od povahy situácie,
- privolanie RZP, prípadne polície.
- upovedomenie koordinátora skupiny a riaditeľa centra,

Charakter mimoriadnej udalosti posúdi riaditeľ centra a podľa toho potom oznámi okresnému prokurátorovi.

Úraz dieťaťa

1. Ak niektoré dieťa utrpí úraz, ktorý nie je potrebné ošetriť lekárom, ošetrí ho zmenový vychovávateľ obvyklým spôsobom. Úraz a spôsob ošetrenia zaeviduje v Evidencii úrazov, v Knihe denného hlásenia a okamžite informuje o úraze koordinátora a riaditeľa centra.

2. Ak dieťa utrpí úraz, ktorý si vyžaduje ošetrovanie lekárom, zmenový vychovávateľ odvedie dieťa na lekárske ošetrovanie zdravotníckym vozidlom, prípadne taxislužbou, ak nie je v centre šofér prípadne referentské vozidlo. Po návrate z ošetrenia zaznamená úraz v Evidencii úrazov, v Knihe denného hlásenia, zabezpečí odovzdanie lekárskeho záznamu o ošetrení úrazu detskej lekárke. Informácie podá koordinátorovi a riaditeľovi centra. Sociálna pracovníčka informuje o úraze zriaďovateľa a rodičov.

3. V prípade úrazu, ktorý ohrozuje život dieťaťa, zmenový vychovávateľ podá dieťaťu prvú pomoc, požiada kolegu v inom domčeku o privolanie rýchlej zdravotnej pomoci a okamžite informuje sociálnu pracovníčku, ktorá sa dostaví do centra a prevezme rolu koordinátora. Sociálna pracovníčka informuje riaditeľa, ktorá o úraze okamžite informuje zriaďovateľa. Sociálna pracovníčka zaznamená úraz v Evidencii úrazov a informuje rodičov dieťaťa

4. Úraz sa eviduje v Knihe úrazov:

- Meno a priezvisko dieťaťa, ktoré utrpelo úraz
- Deň, hodinu, charakter úrazu, miesto, kde došlo k úrazu, stručný popis ako k úrazu došlo
- Svedkov úrazu
- Meno a priezvisko zamestnanca, ktorý evidoval úraz
- Dátum zapísania úrazu do evidencie (vždy v deň úrazu!)
- Zdravotnú poisťovňu postihnutého dieťaťa
- Zariadenie, v ktorom bolo vykonané ošetrovanie úrazu.

Opustenie centra bez súhlasu/útek

Ak dieťa opustí centrum bez súhlasu, centrum je povinné túto skutočnosť oznámiť najbližšiemu útvaru policajného zboru, rodičom dieťaťa, súdu, ktorý nariadil ústavnú starostlivosť, predbežné opatrenie alebo uložil výchovné opatrenie, a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Za útek možno považovať svojvoľné opustenie centra bez súhlasu službukonajúceho vychovávateľa alebo iného zamestnanca centra.

Ak centrum umožnilo pobyt dieťaťu mimo centra a dieťa sa v určenom čase do centra nevrátilo, centrum je povinné ihneď, najneskôr do 24 hodín vyzvať rodičov dieťaťa alebo prarodičov, súrodencov alebo iné osoby, ku ktorým má dieťa blízky vzťah, aby do 24 hodín zabezpečili návrat dieťaťa do centra.

Nahlásenie úteku dieťaťa na Políciu zabezpečí vychovávateľ, ktorému sa končí pracovná zmena.

Útek dieťaťa nie je dôvodom na premiestnenie do iného typu zariadenia. V prípade, že je útekmi ohrozené zdravie alebo život dieťaťa alebo ostatných detí, je nutné zvážiť ochranu dieťaťa v uzatvorenom výchovnom systéme na základe rozhodnutia súdu.

Útek dieťaťa sa eviduje v Knihe útekov.

Sociálna pracovníčka nahlási útek do 24 hodín zriaďovateľovi, príslušnému ÚPSVaR, rodičom a súdu, ktorý nariadil ústavnú starostlivosť.

Opatrenia na zabezpečenie ochrany dieťaťa pred poškodzovaním vlastného zdravia

1. Ak deti a mladí dospelí ešte nemajú schopnosť porozumieť preventívnym opatreniam na zabezpečenie zdravého životného štýlu alebo tieto opatrenia odmietajú prijať, centrum je povinný uplatniť ďalšie opatrenia, ktoré zamedzia poškodzovaniu zdravia dieťaťa.
2. Opatrenie trvajú až do doby, kým deti a mladí dospelí pochopia škodlivosť svojho správania:
 - a) Využívanie vreckového dieťaťu kontrolovať a v prípade opakovaného nákupu cigariet a alkoholu odkladať nevhodne využívané peniaze dieťaťu na vkladnú knižku.
 - b) Zamedziť večerným a dlhým denným vychádzkam detí a mladých dospelých, ak je podozrenie, že dochádza k nekontrolovateľnému správaniu.

- c) Zamedziť diskotékam mladistvých od 17 rokov a mladých dospelých, na ktorých dochádza k požívaniu alkoholu, cigariet .
 - d) Ak mladiství odmietajú toto opatrenie, ochrániť ich zdravie dočasne alebo trvalo premiestnením do iného typu zariadenia. Ak odmietajú dodržiavať opatrenie mladí dospelí, je to dôvod na ukončenie dohody o zotrvaní mladého dospelého v centre, uzatvorenej medzi centrom a mladým dospelým.
 - e) Poskytnúť dieťaťu liečenie v prípade, že požíva neprimerane alkohol resp. drogy a zabezpečiť jeho premiestnenie do vhodnejšieho typu zariadenia, aby nedošlo k trvalému poškodeniu zdravia a závislostiam.
 - f) Zamedziť vstupu do centra osobám, ktoré preukázateľne vo zvýšenej miere ohrozujú zdravý životný štýl detí a mladých dospelých a primeraným spôsobom o tom informovať rodičov týchto osôb, prípadne iné orgány.
2. V spolupráci s orgánom SPO a obcou kontrolovať dodržiavanie opatrení v domácom prostredí, v prípade ich nerešpektovania obmedziť pobyt detí v dysfunkčnom prostredí a súbežne zabezpečiť informovanie a do vzdelanie.

Ochrana detí pred sociálnopatologickými javmi, diskrimináciou a násilím

V zmysle dohovoru o právach dieťaťa sú zamestnanci centra povinní zabezpečovať aktívnu ochranu detí pred sociálnopatologickými javmi, monitorovať zmeny v správaní detí a v prípade dôvodného podozrenia z fyzického alebo psychického týrania, ohrozovania mravného vývinu dieťaťa alebo požívania alkoholu alebo drog bezodkladne riešiť problém v spolupráci s príslušným odborom sociálnych vecí, pediatrom a príslušným oddelením policajného zboru.

Opatrenia na ochranu detí pred požívaním legálnych a nelegálnych drog :

1. Zabezpečiť na samostatné skupiny literatúru s tematikou drog pre samovzdelávanie zamestnancov na preventívne pôsobenie na deti.
2. Zabezpečiť vzdelanie vychovávateľov, odborného tímu a detí na uvedenú problematiku formou besied s odborníkmi z danej oblasti.
3. Poskytovať deťom dostatok podnetov a možností realizácie prostredníctvom rôznych aktivít, a tým viesť k plnohodnotnému životu, kde by legálne či nelegálne drogy nemali svoje miesto.

4. Poskytovať deťom dostatok podnetov a informácií z danej oblasti zážitkovou formou, t.j. besedami s liečenými osobami, návštevou zariadení, kde sa liečia a žijú liečené osoby o škodlivosti legálnych a nelegálnych drog.
5. Zabezpečiť dodržiavanie zákona o zákaze fajčiť v centre.
6. Zabezpečiť v centre zákaz požívania alkoholických nápojov.
7. Preventívne deťom a mladým dospelým vykonať test na prítomnosť alkoholu. Ak sa potvrdí prítomnosť alkoholu, do IPRODU prijať opatrenia podľa čl.14.
8. Ak je správanie detí zmenené a zamestnanec má podozrenie na prítomnosť drogy v tele dieťaťa, okamžite zabezpečí podanie testu na zistenie prítomnosti drogy. Ak je test na drogu pozitívny, okamžite informuje o situácii riaditeľa centra.
9. Centrum zabezpečí informovanie orgánu SPO, políciu a rodičov a vykoná okamžité opatrenia na ochranu ostatných detí a mladých dospelých premiestnením držiteľa drogy do iného zariadenia.

Opatrenia na ochranu detí pred šikanovaním, násilím a diskrimináciou:

10. Šikanovaním označujeme úmysel ublížiť druhému fyzicky, alebo psychicky. Je to napríklad bitie, strkanie, vyhrážanie sa fyzickým útokom, krádeže peňazí a vecí, schovávanie a ničenie vecí, ale aj ohováranie, nadávky, či vylúčenie zo spoločnosti ostatných, teda spolčenie sa viacerých detí proti jednému. Toto sa musí diať opakovane, aby sa to považovalo za šikanu.
11. Prevenciou proti šikane v centre je otvorená komunikácia, demokratická výchova a pravidelná kontrola detí.
12. Ak dôjde k šikane medzi deťmi, pomoc dieťaťu poskytne psychológ centra.
13. Ak došlo k šikanovaniu prvý krát, dieťaťu , ktoré šikanovalo, bude poskytnutá odborná psychologická pomoc.
14. Ak došlo k šikanovaniu opakovane, centrum zabezpečí informovanie orgánu SPO, políciu a rodičov detí, a vykoná okamžité opatrenia na ochranu ostatných detí a mladých dospelých premiestnením násilníka do iného typu zariadenia

